

EXPUNERE DE MOTIVE

Lege

pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară

Prin Decizia nr. 454/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 655 din 24 iulie 2020, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a art. 60 din Legea nr. 303/2004 și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art. 60 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, în redactarea anterioară Legii nr. 242/2018, și în art. 60 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, în redactarea ulterioară Legii nr. 242/2018, care nu precizează condițiile transferării judecătorilor, precum și art. 60 alin. (3) din Legea nr. 303/2004, în redactarea ulterioară Legii nr. 242/2018, sunt neconstituționale. Curtea a reținut că soluția legislativă cuprinsă în art. 60 din Legea nr. 303/2004, care nu precizează condițiile transferării judecătorilor, generează o stare de impredictibilitate și, astfel, încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece, de la caz la caz, în mod arbitrar, se poate decide într-un mod subiectiv cu privire la cariera judecătorilor.

În această decizie, Curtea reține că art. 60 din Legea nr. 303/2004 se limitează la reglementarea expresă numai a autorității competente să dispună transferul judecătorului la cererea sa, fără a stabili criteriile și procedura de transfer al acestuia. Lăsând la latitudinea Consiliului Superior al Magistraturii stabilirea, prin acte cu forță juridică infralegală, a unor elemente esențiale ale raportului de muncă al judecătorului și, implicit, ale statutului acestuia, legea relativizează, în mod nepermis, condițiile în care se dispune transferul. Aceste norme, pe lângă faptul că încalcă în mod vădit art. 125 alin. (2) din Constituție, sunt contrare și exigențelor de stabilitate, previzibilitate și claritate, iar prin faptul că permit emiterea unor acte administrative cu caracter normativ, de rang infralegal, în această materie determină o stare de incertitudine juridică.

Conform informațiilor de pe site-ului CSM, în temeiul Hotărârii Secției de Judecători nr.1347/2019, ultima sesiune de transferuri pentru judecători a avut loc la 24.03.2020 (când s-au analizat un număr de 149 de cereri) și, la 31.03.2020 (când s-au

analizat un număr de 44 de cereri). În temeiul Hotărârii Secției de Procurori nr.817/2019, iar ultima sesiune de transferuri pentru procurori a avut loc la 31.03.2020 (când s-au analizat un număr de 98 de cereri). Sesiunile de transferuri aveau o periodicitate de aproximativ 4 luni, iar la nivelul instanțelor existau, la 06.01.2021 un număr total de 490 de posturi vacante.

Prin art. 33¹ din Legea nr. 303/2004 astfel cum aceasta a fost modificată și completată prin art. I pct. 48 Legea nr. 242/2018, s-a creat facultatea ca persoanele care au ocupat minimum 10 ani funcția de judecător sau procuror și magistrat-asistent să poată fi numite, fără concurs sau examen, în funcțiile vacante de judecător sau procuror.

O astfel de modalitate de admitere în magistratură nu respectă criteriile obiective și de competență privind selecția și numirea în funcția de judecător sau procuror, în acest text fiind prevăzute doar trei condiții de admitere, cu excluderea unui concurs sau examen. Astfel, procedura este total lipsită de predictibilitate, nefiind instituite criterii obiective și clare de selecție. Din acest motiv, unele dintre hotărârile Secțiilor Consiliul Superior al Magistraturii vizând numirile fără concurs sau examen în funcțiile vacante de judecător sau procuror în temeiul art. 33¹ din Legea nr. 303/2004 au fost desființate de instanțele judecătorești care au apreciat că, în lipsa unor criterii legale, Secțiile Consiliului Superior al Magistraturii ar fi acționat în exces de putere.

Această modalitate de intrare în sistemul judiciar este folosită, în unele situații, nu în scopul exercitării funcției de judecător sau procuror, ci dimpotrivă pentru a obține beneficii specifice la ieșirea din sistem, cum este pensia de serviciu.

O procedură de intrare în magistratură fără concurs, doar pe bază de interviu, fără criterii stabilite de lege are o marjă mare de subiectivitate și este vulnerabilă din punct de vedere al constituționalității, considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 454/2020 fiind valabile și în cazul unei astfel de proceduri.

Prin urmare, textul actual al art. 33¹ poate genera o stare de impredictibilitate care ar fi contrară art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece, de la caz la caz, în mod arbitrar, se poate decide într-un mod subiectiv cu privire la cariera judecătorilor și procurorilor.

În anii 2018 și 2019, prin Legea nr. 207/2018 și prin mai multe de ordonanțe de urgență promovate de Guvernul de la acea dată, Legea nr. 304/2004 a fost supusă unui proces major de modificare și completare, o serie de intervenții legislative fiind criticate

atât de asociații ale magistraților și de societatea civilă, cât și de organismele europene pe motiv că aduc atingere gravă eficienței activității instituțiilor sistemului judiciar și independenței justiției.

În ceea ce privește modificările și completările aduse prin Legea nr. 207/2018 Legii nr. 304/2004, una dintre modificările operate prin legea amintită a vizat majorarea vechimii necesare pentru numirea procurorilor în cadrul celor direcții specializate din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, de la 6 ani la 10 ani.

Creșterea vechimilor necesare pentru numirea procurorilor în cadrul D.N.A. și D.I.I.C.O.T. a condus la reducerea bazei de selecție a candidaților ce ar fi putut participa la procedurile de numire a procurorilor în cadrul celor direcții specializate, astfel că, la data de 12.01.2021 există la D.N.A. un număr de 14 posturi vacante de conducere și un număr de 41 posturi vacante de execuție (un procent de 26,7 % din posturile de execuție) și un număr de 19 posturi vacante de conducere și un număr de 19 posturi vacante de execuție la D.I.I.C.O.T.

Având în vedere obligativitatea deciziilor Curții Constituționale, se impune adoptarea de urgență a unui proiect de lege care să aibă ca obiect implementarea Deciziei Curții Constituționale nr. 454/2020. Prin acest proiect se propune reglementarea la nivel de lege a tuturor aspectelor care privesc transferul magistraților în cadrul instanțelor și parchetelor, dar și la instituții publice, precum și trecerea judecătorilor în funcția de procuror și a procurorilor în funcția de judecător.

Prin urmare, proiectul instituie dispoziții referitoare la declanșarea procedurii de transfer, desfășurarea efectivă a procedurii, criteriile pe baza cărora se soluționează cererile de transfer, dar și dispoziții detaliate referitoare la procedura de numire a judecătorilor în funcția de procuror și a procurorilor în funcția de judecător.

Profesionalizarea procesului de selecție a magistraților impune eliminarea oricăror modalități alternative de intrare în magistratură fără concurs și păstrarea doar a aceluia care garantează îndeplinirea criteriilor de competență, obiectivitate și integritate, indispensabile exercitării funcției de judecător sau procuror.

În raport de considerentele menționate la punctul 1.2, prin prezentul proiect se propune abrogarea art. 33¹ din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Proiectul propune modificarea Legii nr. 304/2004, prin reducerea vechimii necesare pentru numirea procurorilor în cadrul DNA și DIICOT, stabilind că pentru a fi numiți în cadrul direcțiilor specializate ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție procurorii trebuie să aibă o vechime de cel puțin 7 ani în funcția de procuror sau judecător.

Reglementarea noii vechimi evidențiază exigențele relative la experiența profesională a candidaților, urmărind, în același timp, o lărgire a bazei de selecție, în vederea numirii la Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate organizată și Terorism a unor candidați care dețin cunoștințe și competențe relevante în domeniile de activitate ale celor două direcții.

În numele inițiatorilor:

MURARIU OANA

SILIVA BEBELEAN

CAMPBELL OANA ALEXANDRA

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară

NR.	PARLAMENTAR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1	Gheba Noriel Sorin		USR PLUS
2	LAZAR TEODOR		USR PLUS
3	TANAIT RABU		USR PLUS
4	Simina Tulbure		USR PLUS
5	CRISTIAN BRIAN		USR PLUS
6	APOSTOL ALIN		USR PLUS
7	ȚODOSIU BENIAMIN		USR PLUS
8	BLAGA MIHAIL COARUȚ		USR PLUS
9	PRUNĂ CĂRTINA-MĂBĂLINA		USR PLUS
10	ȘTEFAN IULIAN LOANCIU		USR PLUS
11	CAMBERA OANA ALEXANDRA		USR PLUS
12	Diana Stoica		USR PLUS
13	TENIȚĂ DRAGOS-CATALIN		USR PLUS
14	HANGAN POLYANNA HANNELORE		USR PLUS
15	CHICHIRAN COSETTE		USR PLUS
16	POLITEANU MIRIA		USR PLUS
17	SPĂTĂRU ELENA GIMONA		USR PLUS
18	LUPU ANDREI RAZVAN		USR PLUS
19	RADU MIRUȚA		USR PLUS
20	ALIN		
21	Badea Mihai Alexandru		USR PLUS

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și
procurorilor și Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară

LUPU ANDREI - RAZVAN	USR PLUS
NEAGU DENISA - ELENA	USR PLUS

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO